

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótalajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Déli bábok.

Zombor, 1906. július 26.

I.

A politika az exigenciák tudománya, így hirdetik egyetemi katedrákon, tudós könyvekben s ezt tanúsítja a hétköznapi élet minden egyes politikai hullámvetése. Ha valahol a világon, nálunk Magyarországon tisztában lehetne vele mindenki, nemcsak a vérbeli politikus, hanem a való élet háttárain túl néző tudós s a föld rögénél tovább nem látó egyszerű pór is. Különösen politikai életünk utolsó negyven év vége-szakadatlan küzdelmeivel, tengervér ontásával s eredményekben, vívmányokban szegény békekötéseivel és kiegyezéseivel a hangosan kiáltó bizonyosságoknak hosszú sorozatát mutatja, hogy még az emberi, nemzeti és történelmi jogból táplálkozó politikai fejlődés is csak lépésről-lépésre és csak súlyos áldozatok s nehéz küzdelmek árán lehetséges.

És mégis mit tapasztalunk? Az ó- és újvilág egyetlenegy államában sem találkozunk a politika küzdő porondján annyi nagy gyerekkel, mint

nálunk; sehol annyi szép szivárvány színekben pompázó, de egy szempillantás alatt semmivé pukkanó szappanbuborékot nem fujnak, mint nálunk; sehol annyi szemnek-léleknek kedves, de a valósággal homlokegyenest ellenkező képet mutató délibábot nem kergetnek, mint nálunk.

Ugyáltszik, Magyarország a politikai ködfátyolképek klasszikus földje. Ha az ábrándozó gyermek meg-megbotlik a hétköznapiság göröngyeiben, mosolygunk rajta; de az ábrándos gyermekek visszásságain mosolygó apák a politikában csak úgy nem vetnek számot a való élet követelményeivel s éppen oly naivsággal szövögetik délibábos ábrándjaikat, mint a gyermekek.

Egy különbség azonban mégis van az ábrándozó gyermek és az ábrándozó apák között. A gyermek maga komolyan veszi képzelgéseit, de azzal nem törődik, környezete hogyan gondolkozik róluk: úgy-e, miként ő; ellenben a politika nagy álmodozói egyenesen megkövetelik, hogy fent és alant, kint és bent úgy tekintsék álomképeiket, mint megannyi színigazságot s amit ők kép-

telenek volnának megvalósítani, mert vagy teljesen valósíthatatlan, vagy csak messze-messze jövőben lenne talán valósítható, azt a reális politika intézői azonnal megvalósítsák.

És van még egy különbség köztük s az is a kis gyermek javára esik. Az ifju lélek hova-hamarább kiábrándul illuzióiból, mert még nem vesztette el érzékenységét és fogékonyságát a mindennapi élet hatásaival szemben s a valóságnak pillanatról-pillanatra sokasodó benyomásai agyonnyomják benne a pusztá képzelemnek sokszor vékony erecskéjéből élő ábrándokat. Valamint az egészséges test mértékletes rendes élet mellett kiveti magából a beleesett kóroanyagot, azonképen a való élettel való mind teljesebb mértékű megismerkedés az ép lélekkel is elhanyagolja beteges tévelygéseit.

De bezzeg a politika nagy gyermekeivel másképp vagyunk. Azoknak lelkét az iskola, a folyton tevékeny izgatás, sőt — mondjuk ki bátran — az egyházi szószék is annyira elteltette a politikai ábrándok mételeyével, hogy a reális élet józanító hatásainak

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Átmenetek.

Irta: VERNER LÁSZLÓ.

Elő stádium.

Gizuci pompás, aranyos baba.

Kis pofók képe van. Csipkés főkötője mögött szeliden simul ki aranszinű haja. Sohasem sir. Mindig mosolyog. Arcán hajnalpiros sugár sütkérezik, mi a rácuppanó esőköktől lesz pirosabb. Szelid kék szeme oly szépen beszél. Ah, mily sokat is értenek e tekintet alatt a papa, meg a mama.

— Látod papus, Gizuci engem szeret jobban, látod, rám néz!

— Látom. De most! Ugy-e Gizuci engem szeretsz? Szólj! Mondd, aranyos bábé, szólj.

Gizuci még nagyobbra tágítja mosolygó szemét. Hatalmas diplomata. Egy arca felett elszálló lény után pillant, így odázza el a választ.

Most a papuska babusgatja. Három szobán sétál végig s ringatja karján a kicsi babát, a kincsét.

Mikor a harmadik szobába ér, elmaradt tőle a felesége. Hirtelen végig pillant, aztán nagy esókkal zárja le kis időre a baba szeméit.

— Szakasztott az anyja — dörmögé édes szeretettel.

Aztán visszamegy a feleségéhez. Csendesen ölébe rakja a kis terhet.

— No legyen most a tied egy kicsit.

Akkor meg a feleség megy végig a szobán. Hirtelen végig pillant s friss esókkal szerzi meg az apját.

— Szakasztott az apja — merül el boldogságában. És ragyog a boldogságtól. Én még látom a boldog anya feje körül az arany holdat is, amivel a szenteket festik a piktörök.

Második stádium.

Gizuci kibujt már a pólyából. Már ötször kapott kriszkindlit. Még mindig olyan aranyos, sőt talán aranyosabb. Csupa ész, csupa szellem! Iskolába jár, aztán tele rakja ott sok széppel azt a kis okos fejét.

— Ah, mily szép vonásai vannak. Nézd azt az á t. mily szabályos, mily okos, édes.

— Nézd a kicsi kacsóját! Hogy elmaszatolta magát a kis malac. Csupa igyekezetből.

— Gizi pompás gyerek!

— Gizi talentum!

— Gizi genie!

— Öröme életünknek!

— Oh, kedves mucus, mennyire ismered!

— Oh, pici, cukros, lehet-e más a te leányod?

Harmadik stádium.

Giziből Giza lett. Még jobban látszik, mily bőkezűen bánt a természet vele. Aranytüreite bokáig növesztette, kecses ujjai nem görbülnek el a zongora billentyűin. Most már nem olyan hereig, olyan mosolygós. Homlokáról komoly gondolatok nyerne kifejezést. Az utcán nem bámul el esceskamódra. Figyelmes, előzékeny, de ritkán derül ki arca. Dukál is. Most jár tánciskolába s a héten játszott, mint műkedvelő. Sokszor ki akar ömleni kebléből a nagy boldogság egy vidám kacajban és oly jó lenne megkönnyíteni lelkét, de lehetetlen. Mit szólnak neveléséről.

Ma-holnap hosszú ruhát ölt, elvégzi a leánygimnáziumot, agyában megfordul olyan gondolat is: bálkirályné lesz, neki tudnia kell, mit eszelepszik. S komoly marad és büszke. Iskolából jön, iskolába megy. Nem tekint fel soha.

Ha ismerős jó, szerényen elmondja a „Jónapot“-ját, de a legtöbbször ő várja ki előbb a másik ajakáról.

befogadására már teljesen képtelenekké váltak. A délibábokban, szappanbuborékokban, ködfátyolképekben tobzódó illúzió azzá lett lelküknek, ami a kifejlődött tuberkulózis a tüdőnek. Adhatod a tuberkulotikus tüdőnek a tengerpart sós levegőjét, szivathatod vele a fenyvesek gyantaillatát, viheted a dél enyhe éghajlata alá, gondoztathatod mintaszertű szanatóriumokban: az a tüdő többé nem lesz egészséges s csak idő kérdése, mikor esik a gyilkos kór áldozatává.

A politikai illúziókkal agyonfertőzött lelket is ostromolhatjuk mázsás igazságok tömegével, észokok és célszerűségek egész rengetegével, hiába, az a lélek ki nem gyógyul többé az ábrándok nyavalyájából. Figyelmeztetheted a költővel, hogy „ábrándozás az élet megrontója, mely kancsalul, festett egekbe néz“, megmarad annak a gyermeknek, ki a szépséges szép szivárványhidon fel akart jutni az égbe: túske és rög fölvezette a lábát, éhség és szomjúság eleméztette testi és lelki erejét s inkább elpusztult a futásban, semhogy lemondott volna az elérhetetlenről.

Az ember ereje és a civilizáció.

Az emberi test erejének mértéke, sulya és részarányainak különbözősége folyton kiváló figyelem és tudományos nyomozások tárgyául szolgált. S nem ok nélkül. Mert valóban nagy fontosságu tárgy ez, akár az emberi nem különböző fajai és nemzetesaládjainak egymásra vonatkozása szempontjából méltatjuk, akár mint olyan kérdést tekintjük, melynek megoldása tisztán csak az erőtant gazdagítja.

Szemügyre véve azt a roppant erőnyilatkozatot, aminővel néha a durva vadembereknél találkozhatni: az a föltevés tartja magát, hogy a civilizáció az emberi test erejére hátrányos

befolyást gyakorol. Ez a föltevés azonban nem felel meg a tényeknek. Lehet ugyan, hogy a civilizálatlan egyén ereje nagyobb a civilizálténál; s noha ez alárendeltség érzete ellenében sohasem szüntünk meg, magunkat a civilizáció számtalanszor becsesebb jótéteményeinek föl-számlálásával vigasztalni, mi tagadás benne, hogy a dolgok ilyen rendjével sohasem tudtunk megbarátkozni és folyton mélyen éreztük, hogy a természet ilyes intézkedése reánk nézve guny és meggyalázó hátrány.

A testi erő kétségbevonhatatlanul az egészség kísérője; az egészség keletkezésére és megtartására pedig az egyszerűen izletes és tápláló eledetek szabályozott élvezete bir legdöntőbb befolyást gyakorolni, a tevékeny munkássággal egyetemben. A legegyszerűbb felfogás szerint se várható tehát más, minthogy a civilizált állam jól élő és szorgalmas középosztálya erő tekintetében a nyomorgó vad népeket, melyek nemesak hogy eléggé jól nem táplálkoznak, de a különféle, részletes és általános szükség és nélkülözések nyomásai alatt gyakran szálamraméltóan tengődnek, messze tulszárnyalja. E tény valóságát számtalanszor megállapították. A spanyolok már első látogatásaik alkalmával azt tapasztalták Amerikában, hogy a bensülöttek sokkal kevesebb testi erővel rendelkezhetnek, mint ők; s e tapasztalatuk helyességét nemesak egyes csatározások sikerei által találták igazoltnak, hanem sokkal inkább ama körülmény által, hogy a bensülöttekkel együtt bányamunkákat végezvén, ezekben erő kitértés és képesség tekintetében jóval túltettek. Az Egyesült-Államok erdőn túli lakói egyes viadalokban folyton erősebbekül tűntek föl, mint az indiánusok. Az európai oroszok is erőben a mongolokat messze tulszárnyalják.

Regnier, az erőmérő feltalálója, néhány kísérlet után arra a következtetésre jutott, hogy a civilizált ember huszonöt és harminc éve közt éri el erejének legmagasabb fokát s hogy ekkor, két kezének erős nyomása által 50 kilogrammnyi erőfeszítés kifejtésére és 13 myriogrammmal suly felemelésére képes. Mintegy 50 éves koráig sokat megtart a civilizált ember fizikai erejéből; ezután azonban fokozatos és jelentékeny apadás következik be. A civilizálatlan ember — természetesen mindig az átlagot véve alapul — ennyi erőfeszítés kifej-

tésére nem képes és erejének csökkenése 5—6 évvel előbb következik be.

Csodálatos, hogy amikor azt állítják, hogy a civilizáció egyesek és népek fizikai erejére hátrányos befolyást gyakorol, mégis a civilizálatlan népek, a szabad természet gyermekei, — még ha őket háborítatlanul hagyják is — folytonosan fogynak, pusztulnak, mint például Amerikának őslakói.

Azt hisszük, hogy ha sokára is, de minden bizonyos el fog jönni az az idő, amikor földgömbünk minden zuga, ahol emberek laknak, civilizálva lesz és a civilizáció nagy eszméje meg fogja aztán mutatni, hogy van benne erő és ahol megjelel, oda nem elpuhultságot, hanem erőt és hatalmat visz, testnek és léleknek egyaránt.

Városi ügyek.

Gyepszéna szükségletnek biztosítása. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város 1906—1907. évi gyepszéna szükségletének biztosítása tárgyában, Zomborban Latinovits Szaniszló városi tanácsnok hivatalos helyiségében f. évi augusztus hó 11 én délelőtt fél 11 órakor újabb szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre ajánlkozni kívánók meghívhatnak azzal, hogy az árverés megkezdése előtt, az általuk igényelt összeg 10%-át bántatpénzül letenni kötelesek s hogy a feltételek Latinovits Szaniszló városi tanácsnoknál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Uj ménistálló építése. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi raktár területén építendő új ménistálló tárgyában megtartott árlejtés kellő eredményre nem vezetvén, ennek biztosítása céljából folyó évi szeptember 24 ének délelőtti 10 órájára Latinovits Szaniszló városi tanácsnok hivatalos helyiségében újabb árlejtés tűzött ki, melyre az érdeklődők meghívhatnak, megjegyeztetvén, hogy a munkálatok az 1907. év folyamán teljesítendők. Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatalnál betekintheők.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága közhírré teszi, hogy a törvényhatósági bizottságnak f. é. 246/közgy. számú határozata, mellyel az 1905. évi 120/kgy.

Negyedik stádium.

Ah, a legszebb stádium! Gizuca már se nem Gizi, se nem Giza, de Gizella nagysám. Hogy az utolsó évet a neveldeben végzé, annak is kerek két hónapja.

Azóta hosszú ruhát öltött, a szobában legnagyobb kedvelője az ablaknak, hamiskásan tud kacagni, de legnagyobb mulatsága dévajkodni a firtlis urfiak bókjain. Azt sem mondhatnók, hogy a kardesörgést unja. De nem ám! Hogy törnek kegyéért a férfiak. Hogy lesz ellenség jó barát, ha ő valamelyikkel többet „foglalkozott.“

Neki ez olyan regényes, olyan szép.

Azok a regények, mennyi szép is van azokban!

Béla meg oly ügyes azok kiválasztásában. Apróra ismeri az izlését! Azt a szelid, odaadó szerelmet olvassa legtöbbször, melyért — ah! hihetőleg — Béla föláldozza életét.

No, ezért megkinozom. S ügyesen elparirozza a Béla ostromát, aki reményt veszve marad el s kezd másnak hordani a regényeket, melyből csakhamar, Bélára nézve, a házaselet regénye kezdődik — mással.

S Gizella nagysám arca elborul, szive elkezd vergődni, mégis ő veszített e csatában.

Hja, a csatában vannak győzők és legyőzöttek.

Ebben a háboruban azonban tán mindkét fél veszített. De se baj! Béla helyett van husz. Dus választék. Van köztük szőke, barna, göndör és szőghaju, vidám és szórakozott, jó parthie és nulla. Csak hogy Gizella nagysám nem tudja azt, hogy ezek egyike sem akar nősülni. Mikor kivette a hálót, elmenekül a zsákmány, egyre gyérül, fogy, mint a nap melege a közeledő ősszel.

Ötödik stádium.

Gizella még mindig szépség. Ünnepelet bálkirálynő. Szerepel mindenütt, ahol szerepelni lehet, de már ismeri, milyenek azok a naiv leánykák. Amilyen ő volt hajdan. Hogy mosolyog ehhez. Mikor a regények nyomán érezte, hogy van tiszta szerelem, hogy az a föld menyországa, hogy a nélkül sivár az élet, hogy mulékony minden élvezet.

— Ah, mily naivitás és mennyire visszakívánja. De nem jön! . . .

A platonikus szerelem, délibábos költői agyrém, melyről beszélhetnek ők is, de nem tudja hinni.

— Nem hiszem, nem hiszem! — toppant lábával, mikor végig fut tekintete egy idylli

képen, melyet egy fiatal élvez át a bál tömkelegében. Csak egy elmerülés van szemükben, nem beszélnek semmit, mégis oly igen feszíti keblüket a sejtelmes boldogság.

— Nem hiszem, nem hiszem! Azok nem boldogok! Azok is csak játszanak!

Hatodik stádium.

Gizella nagysám ma felette boszus Alaposabban ügyel a tükörbe és több rut ráncot vesz észre az arcán, ezüst hajszálat fésülés közben.

Szive elszorul, aztán hangosan dobog.

Hogy tetézze a sors szenvedéseit, gyermekmultság hangzik az udvarról. Mindig jobban verődik be a lárma, mindig jobban kavarg ereiben a vér, ezt a keserűséget nem lehet elfullasztani, szinte a düh környezi.

Reszketve szakítja fel az ablaktáblát, szeme cikkázik, ajka vonaglik:

— Elhordjátok magatokat!

A bádogosék Ödönkéje kérőre fogta a dolgot.

És szól a naiv hang esengve:

— Túrjon meg bennünket Giza néni!

Hetedik stádium.

Egy világyűlölő öreg kisasszony.

sz. határozat módosítása mellett kimondatott, hogy a rendőrségi szolgálatnak a csendőrséggel való ellátása csakis a város külterületén kívánthatik, folyó évi július hó 19-étől kezdve 15 napon keresztül a városi kiadóhivatalban közszemlére tétetett azzal, hogy ellene az idő alatt a felebbezések a városi tanácshoz címezve benyújthatók.

Pályázat. Elöljártetés folytán megüresedett és 1400 korona évi fizetéssel és 240 korona évi lakbérilletménnyel javadalmazott városi ügyészégi irodatiszti és 1000 kor. évi fizetéssel és 100 kor. évi lakbérilletménnyel javadalmazott városi II. osztályu irnoki állásokra pályázat van hirdelve. Felhivatnak mindazok, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t. c.-ben előirt képességüket igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi augusztus hó 31-éig bezárólag apatini Fernbach Károly főispánhoz terjesszék be.

H i r e k.

Személyi hir. Apatini Fernbach Károly főispán a vármegyét és váro. t. illető több fontos ügy elintézése céljából tegnap Budapestre utazott, honnan Balatonföldváron üdülő családjának látogatására utazik. Székelyére augusztus 2-án érkezik vissza.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zemkó Péter topolyai lakost a budapesti siketnéma-intézethez tanárrá nevezte ki.

Áthelyezés. A közoktatásügyi m. kir. miniszter Kardos Ignác palánkai állami polgári iskolai igazgatót tanítót hasonló minőségben a hatvani állami polgári iskolához helyezte át.

Áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Zakkay Aladár hatvani állami polgári iskolai rendes tanítót a németpalánkai állami polgári iskolához helyezte át hasonló minőségben és az igazgatói teendőket ellátásával megbízta.

Meghívó. A „Bácska“ vezércikke és több tisztviselő által arra kérttem fel, hogy alakítsak részükre fogyasztási szövetkezetet. Tekintettel arra, hogy ez a megalakítandó szövetkezet, az általam is szolgált Magyar Védő Egyesület céljaival összefügg, a kezdeményezés munkálatait elvállalva, kérem a városunkban lévő összes köz- és magántisztviselő urakat, sziveskedjenek mindazok, akik a dolog iránt érdeklődnek, f. hó 30. napján, hétfőn, fél hat órakor a városház nagy tanácstermében megjelenni, hogy a szervezés munkálataira nézve határozzunk Zombor, 1906. évi július 26-án. — Vértési Károly.

Művészestély Zomborban.

Kedden és szerdán a „Vadászkürt“ kerthelyiségében alkalma volt Zombor város közönségének gyönyörködni Kállay Jolán, a budapesti Magyar Színház első primadonnájának, Horváth Kálmán a Király Színház kiváló művésznének és Várady Aladár zongoraművésznek előadásában. A műsor olyan volt mindkét este, hogy a legkényesebb izlést is a teljes mértékben kielégíthette. Kállay Jolán operettekbeli egyes részleteket és magyar népdalokat énekelt. Horváth Kálmán kacagató humoros előadásával és énekével is pompás élvezetet szerzett. Várady Aladár fiatal tehetséges zongoraművész saját szerzeményeiből adott elő egynehányat. Szólószámai általános csodálatot keltettek. Előadó művészeinknek a nyári szünetek alatti körútja hazafiás Azt célozza, hogy terített asztalok előtt művészi nivón álló magyar előadások tartásával kiszorítsák az országban már meglehetősen népszerűsége jutott német brellitársaságokat. Közönségünk művészeinket mindkét este méltó támogatásban részesítette.

Házfelavatás. A zombori általános ipartestület, karöltve az Iparoskörrel és az Iparos dalárda közreműködésével folyó évi augusztus hó 19-én új helyiségét nagy ünnepségek keretében felavatja. Az ünnepély részletes műsorát lapunk egyik legközelebbi számában hozzuk.

Halálozás. Malesevits Ivánka, szerb elemi leányiskolai tanítónő, néhai Malesevits Miklós, áll. főgimnáziumi tanár leánya f. hó 25-én, életének 27-ik évében, hosszas szenvedés után Zomborban elhunyt. A boldogultnak hült tetemeit július 27-én d. u. 5 órakor szentelik be a gör. kel. szerb Nagy Boldogasszonyról címzett templomban, s azután ugyanott a temetőben levő esaládi sírboltba helyezik örök nyugalomra. Az elhunytat özvegy édesanyja, testvére és özvegy nagyanyja siratják.

Behívták a honvédséget. A honvédelmi miniszter rendeletéhez képest a m. kir. honvédség póttartalékosait augusztus hó 21-re behívták. A behívójegyeket most kézbesítik.

A Magyar Védő Egyesület központi titkára Pály József folyó hó 25-én városunkat meglátogatta és Vértési Károly itteni védőegyesületi elnök kíséretében megnézte az Árucarnokban az iparosok készítményeit, Teltseh Gáspár bőrdíngyárát és kosárfonásra berendezett helyiségeit, dr. Feles Adolf fogorvos Stomatin fogérem készítését, Gombos Nándor jégsekreány műhelyét azon célból, hogy mint a Magyar Védő Egyesület kiküldötte tudomást szerezzen a hazai iparcikkek beszerzési forrásáról és a készítenő címtár kiegészítését előkészítse.

Templomavatás. Topolya község 240000 kor. költséggel hatalmas róm. katolikus templomot építtetett, mely a kalocsai egyházmegye egyik legnagyobb és legszebb temploma lesz. Az építési munkálatokat befejezték és a templomavatást augusztus 5-én tartják meg nagy ünnepélyességek között.

Műkedvelői előadás. A magyarországi famunkások szövetségének zombori csoportja f. évi július 29-én (vasárnap) az általános munkás egyesület összes helyiségeiben (Flórián-utca 14. sz.) saját könyvtára javára műkedvelői előadást rendez. Színre kerül: Gyimesi vadvirág. Gécey István 1000 forinttal jutalmazott 3 felvonásos népszínműve. Beléptidj: személyenként előre váltva 80 fillér, a pénztárnál 1 korona. A gardírnőknék 50 fillér. Kezdetek este 8 órakor. Előadás után tánc. Kedvezőtlen idő esetén a következő vasárnapon lesz megtartva.

A nap melege. Langley amerikai természettudós szerint a nap egy perc alatt annyi melegmennyiséget sugároz a földre, mely elég lenne arra, hogy 37.000.000.000 tonna vizet száz Celsius fokra felmelegítsen. Az Egyesült-Államok százesztendei széntermelése nem volna elég arra, hogy ilyen hatást egy másodpercre csak az ezredrésze alatt is előidézzék.

A legnagyobb magyar cir-kusz, Lipót K. társulata érkezett városunkba s július 27-étől 31-éig a vásártéren, eső ellen is védett helyiségben, mutatja be elsőrangú személyzetével feltűnést keltő mutatványait. A társulat személyzete 80 tagból áll, köztük a négy Könyöt testvér, egy hölgy, a világ legjobb lovaglói. A 36 lóval bemutatott meglepő mutatványok mellett kitűnő bohócok s a társulat saját zenekara mulattatják a közönséget. Nálunk szokatlan, célszerű intézmény az, hogy a cirkuszból jó vendéglő is van. A fényes bemutató előadás ma este 8 órakor lesz. Bővebbet a fali hirdeteményekből tudhatni meg.

Táncvigalom. A szilbereki ifjuság 1906. évi augusztus hó 4. napján (szombaton), Baal Vendel összes termeiben, a „Tulipánkert Szövetség“ és az „Eötvös-alap“ javára műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Színre kerül: Csalódások. Vigjáték 4 felvonásban. Kisfaludy Károlytól. A felvonások között az ifjusági énekkar a következő énekeket adja elő: 1. Zengjen a dal. Élő őseink hazája. . . 2. Magyar népdalok. Huber Károlytól. 3. Hunyady induló. Az ifjusági énekkart Stumpfögger J. György kántortanító vezeti. A tánczenét Fényes Gyula helybeli bandája fogja szolgálatni. Beléptidj: személyenként 1 korona 40 fillér, családjegy (3 személy) 3 korona. Kezdetek este 8 órakor. Felülfizetéseket, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a rendezőség.

Milyen időnk lesz? A jövő augusztus havának esomópontjai: 1, 4, 6., 12, 13., 15., 19., 20., 23. és 27. esnek, amelyek még elég nagyszámúak ugyan, de miután köztük csak a 6-iki hűvösebb, a többi pedig mind meleg jellegű, így a folytonos változásoktól mentebbek leszünk augusztusban, mint az elmúlt három hónapban voltunk. A legerősebb hatású esomópontok 6., 13., 20. és 27-re esnek. A 6-iki hűvös, a többi meleg, a 20. és 27-iki ezenkívül még zivataros, vagy viharos jelleggel. Augusztus jó szőlő érlelő hónapnak mutatkozik, különösen ha a várható nagyobb napkitörések is bekövetkeznek. E meleg befolyására szüksége is van a szőlőgazdáknak, mert szeptember havának több jellegű esomópontja van, amelyek nem igen hatnak majd előnyösen a szőlő érlelésére, ha csak itt a napon történhető nagyobb kitörések nem segítenek, amelyek az idén oly előnyösen befolyásolták éppen a legválságosabb esomópontokkor, a bolygók állásaiból jövő kedvezőtlen jellegét az időnek.

A mulatság vége. Szabó István szabadkai munkás a múlt vasárnap több munkástársával egy korezmában mulatott. Mulatás közben egyik társával összekülönbözött, aki a maga igazát úgy akarta bizonyítani, hogy bicskát rántott és azt Szabó balkezejébe szurta. Hja! a bácskai bicska tud magának mindig elégtételt szerezni.

Állatok mint időjósok. A néphit nagyon sok állatról azt tartja, hogy biztosan meg tudja jósolni a bekövetkezendő időjárást. Így különösen a leveli békáról hiszik, hogy jó időjós. A békát egy létrával felszerelt üvegbe teszik és aszerint, amit a béka az üveg fenekén marad, vagy pedig felmászik a létrára, rossz, illetve jó időre vonnak következtetést. Természetesen gyakran előfordul hogy a béka szép idő esetén sem száll a létrára, viszont zuhogó zápor közepette is a létra legmagasabb fokán marad. Az ilyen esetekre a nép habonája mindig megtalálja a szükséges kifogást és továbbra is rendületlenül hisz a béka jóslási tehetségében. A fecskékről is azt állítják, hogy repülésükkel jelzik az idő változását, amennyiben szép idő esetén magasan, rossz idő bekövetkezése előtt pedig alacsonyan röpködnek. Ez a tapasztalat megfelel ugyan a valóságnak, azonban arra vezetendő vissza, hogy a fecskének táplálékul szolgáló rovarok napsütéskor a magasban, páratelt levegőben pedig a földhöz közel levő levegőrétegekben tartózkodnak. Jó időjósoknak mondják a halakat is és a halászok rendszeren az ő viselkedésükből vonnak következtetést az időjárásra. A hal ugyanis, amely rendes körülmények között nyugodtan uszkal a vízben, eső vagy zivatar közeledtével nyugtalan lesz és miként a halászok mondják, ugrálni kezd a vízben. A földmives legjobb időjósja a stundiszó. Ha ez magát összehuzva hever az uton, aligha lesz eső, ha azonban odujába buvik, akkor eső van készülében.

Öngyilkos munkás. A bajmoki új téglagyárban dolgozott Bosnyák Pál napszámos, de iszákos természete miatt csak egy-két napot dolgozott hetenként. A gyár vezetője több ízben figyelmeztette, hogy térjen a rendes utra, de miután a szép szó haszталannak bizonyult, a munkából elbocsátotta Bosnyák efeletti bujában felakasztotta magát s mire észrevették, már meg volt halva.

Hosszúnevű ember. A görög királynak egyik alattvalója, aki az utóbbi időben Amerikában tartózkodik, valóságos rekordot ért el hosszú nevével. Hogy a nevet kevesen tudják kimondani, az nem igen aggasztja a derék görögöt, sőt ellenkezőleg, derűs percekkel, sőt mi több, pénz is szerez cifra nevével. A görög ugyanis szenvedélyes automobilozó, aki sohasem jár egyedül és mindig ültet maga mellé utitársat, de csak olyan feltétellel, ha az illető kisebb-nagyobb összegekbe fogad vele, hogy azalatt, amíg a gépkocsi egy kilométert halad, a nevet kimondja. A fogadást mindenki szívesen állja és a biztos nyereség tudatában száll fel a kocsi és csak akkor szörnyűködik el, amikor a görög megnevezi magát: „Papatheorokouminountourgeatopoulou.“ Eddig még nem akadt senki, aki megnyerte volna a fogadást.

Eljegyzés. Stein Adolt jánosalmi lakos eljegyezte Singer Mariskát Bajáról — Adamovits Velizár titeli kereskedő eljegyezte Putics Milicát Nagyszentmiklósról — Gaszmann Márton titeli iparos eljegyezte Feigl Irmuskát Titehől. — Gavanszky József óbecsei gyógyszerész augusztus hó 9-én esküdik örök hűséget néhai Miklusevits Milos titeli jegyző leányának, Mariskának. — Wiener Gyula adóhivatali gyakornok eljegyezte Tomandl Lipót hajóskapitány leányát, Laurát.

Bácsmezei műkedvelők versenye. A zombori kath. legényegyesület 1906. évi augusztus hó 19-én este 8 órakor saját kerthelyiségében táncmulatsággal egybekötött műkedvelői versenyt rendez, melyre a bácsmezei műkedvelőket pályázat útján hívja meg. A verseny feltételei: 1. A műkedvelői versenyen csak valamely egyesület vagy kaszinó tagjai vehetnek részt. 2. Akik az első díjra, vagyis Bácsmezei első műkedvelői díjára pályáznak, ebbeli szándékukat bejelenteni tartoznak és a nevezettek a rendező bizottság által megállapított 2 darabból (Box és Cox; Flipper és Nobbler) sorsolás útján kapnak szerepet. 3. Akik az első díjra nem reflektálnak, a többi díjra egy önállóan választott szavallattal, vagy tetszés szerinti szóval számmal pályázhatnak. 4. Akik az első díjra neveztek és nem nyerték el az első díjat, egy külön számmal, a többi díjra is pályázhatnak. Azonban a darabban való szereplés sikerétől a későbbi díjazásnál a bíráló bizottság eltekint és csak a külön szám alapján díjaz. 6. Nevezési határidő: 1906. évi augusztus 5-ike, nevezési díj 4 korona. 7. Határidő utáni nevezéseket és nevezési díj nélküli nevezéseket nem fogad el a rendező bizottság. 8. A nevezéseket az előadandó szám pontos megnevezésével kell beküldeni. 9. Értesítést az egylet főrendezője Müller János ad (lakik: Zombor, Zrinyi-utca). — Mintán az Iparoskör is ugyanazon napon tartja meg házavató ünnepélyét, amely amint értesülünk, este hangversennyel lesz bevezve, azt hisszük figyelemmel lehetne egyik egyesület a másik egyesületnek erkölcsi működésére, mert ezzel kétségessé válik mindkét egyesület által rendezendő mulatság sikere.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a bácsalmi szőlőbéli felső olvasókör és a péterrévi gör. kel szerb egyházi dalársulat alapszabályait jóváhagyta.

Sportverseny Csantavéron. A csantavéri sportegylet folyó hó 22-én tartotta bemutató házi versenyét I. Kerékpárverseny 4 km.: I. Bakos János II. 100 yardos síkfutás: I. Perndl Adorján, 2. Vidákovits Menyhért. III. Súlydobás: I. Perndl Adorján, 2. Basch Bandi. IV. Távolugrás: I. Perndl Adorján, 2. Vidákovits Menyhért. V. Összetett verseny Gerely és súlydobás: I. Basch Bandi. 2. Vidákovits Menyhért VI. 60 m síkfutás deákok részére: I. Roder Oszkár, 2. Merkler Márton. VII. Magasugrás: I. Petkov Dániel, 2. holtversenyben Rónai Zsiga és Szokola Gyula. VIII. 120 yardos futás (akadályverseny): I. Basch Bandi, 2. Vidákovits Menyhért, 3. Rónai Zsiga. A versenyen a szabadkai sportegylet hivatalosan képviseltette magát Matkovits Miklós, Tary Sándor és Kuthy egyleti tagok által. Este díjkiosztás volt s azután sikerült táncmulatság.

Csöd. Az újvidéki kir. törvényszék Ligeti Ignác újvidéki kereskedő ellen csődöt nyitott. Csödbiztosnak Sántha Ármán kir. törvényszéki bírót, tömeggondnokul dr. Gavanszky Tivadart, helyettesévé dr. Balázs Ignác újvidéki ügyvédek nevezte ki.

Öngyilkossági kísérlet. Török Mihály ludasi napszámos a múlt vasárnap felakasztotta magát. Hozzá tartozói azonban tettét még idejekorán észrevették s így sikerült az életnek megmenteni. Az öngyilkosságot valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban követte el.

Óriási rózsza. Az angolországi Londonwaterben, egy munkás kertjében, tüneményes nagyságú rózsza virul. Jóllehet még nem nyílt ki teljesen, tizenkét hüvelyknyi terjedelme van. A rózsza németországi eredetű, egészen fehér.

Magyar név. A belügyminiszter megengedte, hogy Stucz Béla bezdáni lakos és Béla, Leona, Viola gyermekei családi nevüket Samarjaira változtathassák.

A számár tragédiája. Tragikus sors érte Krékies Tádé garai juhász ember számárát. A jámbor szürke állatot egyszerre meglepte a nagyzási hóbort és az lett az ambíciója, hogy versenyt fut a baja—zombori vicinálissal, ami, ha az öregnek jobb tüdeje van, sikerült volna, mert már a vonat elé került és ott rohogott nagy büszkeséggel. Ez sértvén a mozdonyvezető hiúságát, erősebb gözzel gyorsabb menésre ösztökélte kiérdemült kávédarálóját és a ravasz fondórlat be is vált, mert elgázolta már-már diadalmaskodó versenytársát. A tulajdonost pedig testi épség ellen elkövetett vétségért a bajai bíróságnál feljelentették. Egy számár a sok közül, aki nem természetesen halállal mult ki.

Tilos a gyűrű viselése. Az eperjesi gör. kath. egyházmegye főpásztora, dr. Vályi János a papságot a gyűrű viselésétől eltiltotta. Rendelkezését azzal indokolja, hogy az egyházi törvény a gyűrű viselését szigorúan tiltja. Kivételt képeznek azon papok, kik erre hivataluknál, rangjuknál fogva jogosultak. A görög egyház ősi fegyelme megengedi a papjelölteknek, hogy felszentelésük előtt a szándékolt házasság ünnepies megkötéséig viselhetik a gyűrűt, de a megkötött házasság és a szent rendek felvétele után a gyűrűviselést tilos.

Megőrült asszony. Szabó Czibulya Györgyné kelebiai lakos a múlt vasárnap megőrült. A szerencsétlen asszony folyton énekel és imádkozik. Beszállították a szabadkai kórházba s az elmebeteg osztyáiba helyezték el.

Művészet — Irodalom.

Dr. Kalmár Antal egy minket közelről érdeklő de az egész ország közönségének érdeklődésére is méltán számot tartó történeti mű kiadása érdekében fordult támogatásért a vármegyéhez, valamint a volt Tiszai Koronakerület tíz közsege u. m. Martonos, Okanizsa, Zenta, Ada, Mohol, Petrovostelló, Óbecse, Bácsföldvár, Turia és Szenttamás képviselői közgyűléséhez. A mű a Tiszai Koronakerület történeti és közjogi alakulásával foglalkozik kimerítően két részben. Az első rész a történeti előzményekről: A török hódoltságról, a felszabadulásról, a szerbek bevándorlásáról, a Tiszai Határőrvidékről számol be. A második rész a tiszai magyar és rác kamarai kerület és a Tiszai Koronakerület keletkezését, közjogi és politikai jogsziványait, közigazgatását és törvénykezését, urbéri, kulturális, gazdasági és társadalmi viszonyait, földjét és népét, kuriális nemességét, végül a kerület megszűnését és vagyonának felosztását tárgyalja. A művet több eredeti okirat facsimile-s utánzatai és képek is fogják díszíteni. A vármegye és a közsegi képviselők az osztatlanul maradt közvagyonból bizonyosan meghozzák az áldozatot, hogy multjuknak ez az érdekes és tanulságos részlete a feledés sötétségéből az emlékezés s az ismeret napfényébe emelkedjék.

CSARNOK.

A kesergő fűz.

— Allegória. —
(Vége.)

Azután folytatá:

— A sas a magasból bámultatja biztos haladását, a paesirta a magasból hallatja bájdalát, a távozó madársereg a távolból küldé le bucsu szavát? Csak nekem kell alacsony törpeségben, apró tövisbokrok társaságában élni le örömtelen napjaimat és lassan emész-tődve várni szomorú végemet?!... Oh, áldott

teremtés! Ha igaz részvét lakja ártatlan szivedet, légy közbejáróm, eszközöld ki, hogy más, porhanyóbb, táplálóbb földet foghassanak körül gyökereim, mely ne akadályozza, hanem inkább elősegítse szabad növésemet és tetszésem szerint engedje zöld koronámat a bájló égbolt felé emelni.

— Sajnálak, szegény fa! — válaszol a megindulástól zokogó hölgy — de rajtad segíteni nem lehet. Tulajdonosod kőszívét is merve, még kísérletet sem tehetek megszabadításodra. Kérlelhetlen ő; keble nem ismeri a részvét gyengéd érzelmeit s meg vagyok győződve, hogy később téged kivágnak vagy hidegen szemlélni, míg leveleidet lassankint elhullatva, utóbb ágaid és törzsököd is kiveszenek, semhogy oly földbe helyezze gyökereidet, melynek más módon is hasznát vehetné. Az anyagi haszonnak szánandó rabja ő: csak az kedves előtte, miből nyereséget remél s nem lehetetlen, hogy titokban talán örül is vesztelen, legalább tüzre rakhatja száraz gallyaidat, míg virulásodból az ő telfogása szerint semmi haszna sincs. Nincs tehát remény, hogy szomorú helyzeteden javítani lehessen; de ha a szenvedésben, mint mondják, vigasztalásul szolgál annak meggondolása, hogy mások talán még többet szenvednek: úgy téged is, szerencsétlen fa, vigasztalhat az a tudat, hogy az, ki hozzád beszél, még sokkal szerencsétlenebb, mint te vagy.

— Ah, hisz' akkor neked is részvétre van szükséged — mond a fűz felsőhajtva — holott te maga vagy a részvét anyaga!

— Szomorú történetedben — folytatá a hölgy — egészen önsorsomra ismertem, de azzal a különbséggel, hogy míg nálad a nemes törekvés, mely fölfelé siettet, csak természeti ösztön, addig engem a lélek magasatos vonzalma ragad ama magasabb, szellemibb élvezetek felé, melyek egyedül képesek megnyugtatni vágyó szívemet. Mert lásd, szegény fűz, engem nem elégitenek ki az oly sokakat boldogító köznap örömei, s ha a föld megnyitva dus keblet, nekem adná minden kincseit; ha az ég reám árasztaná legmelegebb sugárzatát s a természet legédesebb illatát öntené el körülöttem: engem még ez sem boldogítana; még mindig maradna bennem valami, mi kielégülést nem találna; lelkemnek egy része, mely sirni szeretne. Oh, mert érzem, hogy a gondviselés nemesebb célt tűz elénk, mint azt, hogy napjainkat egyedül az anyagi jólét fölötti aggodalmaknak áldozzuk, melyek megkötik a lelket, holott ennek abba a fényes égből, honnan alászállott, szabadon kell visszarepülni, én csak akkor vagyok boldog, ha lelkemet feloldva bilincseiből, azok boldogító társaságába vezethetem, kik nemesebb szempontokból vették fel az emberi rendeltetést, kik fölülemelték magukat a sokaság földre irányzott törekvésein és szellemük fénye által megvilágítják az utat, melyen haladnunk kell... Képzelted tehát, mennyi gyötrelmem tépi naponként keblemet, mikor látom a szivtelen törekvést, mely szellememet elnyomni és lelkem vágyait a föld silány porához lekötöni igyekszik! Oh, balsors! mely engem e részvétlen körbe helyezett, hol megérteni nem tudnak és nem akarnak; hol legnemesebb törekvéseim félremagyaráztatnak; a szellemi élvezetek iránti hajlamom haszontalan ábrándozásnak tartatik, művelődési törekvéseim idővesztésnek bélyegzetnek. Boldogok ti mindnyájan, kik szabadon művelhetitek lelketek szép tehetségeit, kik szabadon követhetitek szivetek nemes hajlamait, örüljete szabadsgátoknak és sajnáljatek engem, szenvedőt. — Miért is van az, kegyes

istenség, ki az állatkirálynak adtál hangos pusztát, hol önelégülten hallassa rettenetes szavát; ki az apró halacskáknak adtál szép, tiszta vizet, hol vidor elevenességgel örvendhesenek életüknek; ki a szerető gerlepárnak adtál zajtalan ligetet, hol boldogan turbékolbassák el egymásnak ártatlan szerelmüket; miért hogy csak tölem tagadtad meg a helyet, a kört, hol boldog lehetnék? . . .

Itt megállapodott a hölgy, könyei elfojták szavát. A fű részvétellel borította a szép alakra hűvös lombjait s nedves leveleiről a zokogó hölgy könyei közé rázva a harmatcseppeket, megsiratta a nálánál nagyobb szenvedőt.

— Igazad van, oh legdicsebb teremtmény! — mondá aztán a részvét bánatos hangján. Szenvédéseid az enyéimhez nem is hasonlíthatók. A léleknek mind örömei, mind szenvédései fölülhaladják az érzéki örömeket és szenvédéseket. Őszinte részvétem zálogául vidd magaddal emlékül azt a szép gondolatot, melyet minap egy kesergő ifju vésett derekamra:

„Ha minden szívnek van saját keserve,
Kell hogy minden szív csendesen viselje.“

A hölgy egy bucsu-sóhaj kíséretében elkezdett visszafelé evezni.

Az éj elnémitott minden földi zajt, csak a lassu evezőcsapások törtek meg a csendet. Néha az evező csapásai közé lágyan csengő hangok is vegyülnek, bánatosan zengik a fa oldaláról leolvasott ígétet.

A fű bus sóhajást küld a távozó után és zörögve hullatja sárga leveleit.

Lassan elesendesül minden. Csak a távolból hallhatni még elhaló hangokat a bus dallamu barcarollából:

„Ha minden szívnek van saját keserve,
Kell hogy minden szív csendesen viselje.“

Szép, tiszta vizű folyam partján kiszáradt szomorufűz lombtalan gallyait hajtogatja az esti szél: szárazon áll és levéltelenül.

A kacér hullámok nem emelgetik fel többé hozzá habzó üstökeiket, hanem részvétlenül sietnek tovább új, árnyékosabb helyet keresni.

Lombtalanul áll és elbagyavta minden kítől . . .

Csak a szép hölgy jó holdvilágos éjjelen, bus dallamu barcarollával a szomorufűz tövéhez, kiserja magát és visszatér.

A szegény fa szomorú multját siratja-e? Vagy saját örömtelen jövőjét? . . . Ki tudná megmondani?

Apróságok.

Boldogság.

Mikor hazulról elment reggel, még a kakas sem kukorékolt. Az asszonytól is csak úgy bucsuzott el, hogy aludtában nyomott csókolt az ajkára. — A cselédnek meg ezüst-pénzt adott, mikor az ajtót nyitott elmentében.

— Te Mari, végy valami játékot a kisinek, ne unja el magát szegényke.

Nem jöhetett haza aznap egy percre sem. Estig a tárnát járta a föld mélyén. — Mért, számított, rajzolt, utasítást adott, oktatott, felügyelt a munkára! — Százak élete s a gyilkos munkát. — Holtra fáradtan, testben, lélekben agyoncsigázva jött este haza. Ugy dőlt bele a székébe. — Az apróság meg körülkulosolta a térdét:

— Jó estét apuskám, köszönöm szépen a játékot és csókra nyújtotta pici száját.

— Miért dolgoztál annyit, egészen ki-merültél — mondta résztvevően az asszony.

— Miért? . . . hát ezért — s az apróságra mutatott — ezért a beszédért, amelyből kiérzem a te szerelmedet is, asszony!

Kóhalmi Béla.

*

Legenda.

Egyszer a Halál elindult, hogy lenn a földön kioltson egy életet.

Az első fordulónál már komoly, fenséges alak állott eléje és tiltakozva emelte fel a kezét:

— Vissza! En a Tudomány vagyok!

A halál egyszerűen kijátszotta és ment tovább.

Már ugyancsak közeledett, mikor fényes göggel, hivalkodva állította meg a második:

— Ne tovább! Én a Pénz vagyok!

A Halál szó nélkül felrugta és belépett a beteg hajlékába.

A küszöbön egy könyörgő, alázatos, remegő gyermek állott és kis kacsójával megragadta a Halál palástját.

A fekete vendég megállott. Visszanézett, szabadult volna, de a kis kéz erősen tartotta, mert abban a kis kézben isteni erő vala.

— Ki vagy te? — kérdezte a Halál. Erősebb a Tudománynál, hatalmasabb a Pénznél. Te, ki sietős utamat, így megakasztod?

És szólt a gyermek:

— En a Szeretet vagyok.

Szabóné-Nogáll Janka.

*

A végső cél.

Egy kézből származik az élet és a halál. Egy kéz teremti a növényt és növényerőt. Ugyanezen kéz oltja belénk az élethez való ragaszkodást és haláltól való irtózatot; a vágyat és a szemérmét; a bűnös hajlamot és a tiltakozás ösztönét. Pájdalmas ellenmondásokból van megalkotva az ember. Vesztes a teste, ha lemond; vesztes a lelke, ha le nem mond. A természet egyedüli vesztese az ember. Az ember egyedüli nyeresége csak az, hogy az élet bizonyosan megcsalja. Ez a bizonyosság ad az életnek súlyt, a halálnak könnyűlést.

Ugy látom az életnek goromba csalásai vannak. Öncélként jelentkezik, pedig céltalan önmagára nézve, mint a porszem. A másokért való létezésben rejlik az életnek legelső és legutolsó ösztönösége. Az önfeláldozás egyetlen világos követelés, amit meg kell értenünk. Ennek megértésében összpontosul az emberi nagyság. Ha kevés a nagy ember, ez azt jelenti, hogy kevés a boldog ember.

Ahol elismerjük az életet tartozásnak s ahol számlánkat lerójjuk a szegényekkel és a szenvedőkkel szemben: ott az élet kinos ellenmondásai harmoniába olvadnak össze, — mert az emberi lélek előtt megnyitja kapuit az egyetlen zavartalan boldogság. Mikor egymásért élünk, akkor kezd az történni, amit Isten is akar, a természet is akar.

A szeretetnek és a szenvedésnek testvéries ölekezése teremti meg a földön azt a magasztos harmoniát, melyet áhítózó lelkünk az egekben keres.

Buday Barna.

Különfélék.

A jó modor. A „New Monthly Magazine“ szerint lord Beaconsfield azt szokta mondani, hogy az ember többre viszi finom modorral, mint intelligenciával. Fred Leslie, a híres angol színész egy pályaudvaron álldogált, mikor egy ur sietve rohan feléje s megkérdezi tőle:

— Mondja csak, melyik a waterlooi vonat?

Több vonat állt indulásra készen a vágányokon. A színész, kit az utas neveletlen hangja bosszantott, az első vágányon álló vonatra mutatott.

— Ez a vonat . . .

A szavakat jó lassan mondta s folytatni is akarta, de az utas már beugrott az egyik szakaszba s a vonat elindult.

— Ha legalább időt vett volna magának szépen megköszönni — mondá később a színész — akkor én is befejezhettem volna a mondatomat s megmondhattam volna neki, hogy az a vonat nem megy Waterloo felé. De remélem, hogy oly vidékre ért, hol megtanítják udvariasságra.

A cikk írója két kereskedőt is említ, kik arra a gondolatra jöttek, hogy a közönséget a kirakatban figyelmeztetik, hogy a boltban más is kapható, mint amit a kirakatban látnak. Az egyik ezt a táblát tette ki: „Ha a kirakatban nem látja azokat az árucikkeket, melyeket óhajt, méltóztassék csak az üzletben megkérdezni s nyomban szolgálatára fogunk állni.“ S a másik kereskedő nem tudta magának megmagyarázni, hogy a közönség miért megy szívesebben a versenytársához, mint hozzá. A legutóbbi angliai választások alkalmával egy parlamenti képviselőjelölt bement egyik választója lakásába, hogy a szavazatát kérje s halálból a tiszteletéről biztosítsa.

— Azt hiszem, az ellenfél nagyobb tisztelettel van irántam — mondta nyugodtan a választó — mert mielőtt a lakásomba lép, megtisztítja a cipőjét.

Wellington herceget megkérdezte egy barátja, hogy az utcán miért veszi le a kalapját mindenki előtt, aki köszön neki. A herceg így felelt:

— Azt hiszi, bárkinek is meg fogom engedni, hogy udvariasabb s finomabb nevelésű legyen, mint én?

A színészek babonáságáról

sokat irtak és beszéltek már, de hogy az elmondottakkal még nem merítették ki a tárgyat, bizonyítják a példák, melyeket a Gil Blas fölhoz. A párisi Gaité színház igazgatójának, Hertznek a lábában van a babonája. Minden próbára más cipőben megy, melyet előbb kipróbáltat egy teljesen tyukszemmentes lábon. Ezzel a babonával persze minden varga rokonszenvét megnyerte. Egészen másfajta Landolfnak, a Capucines-színház igazgatójának a babonája: gyűlöli a pávatollat és Robert de Flers legujabb operettjét nem akarta előadatni, mert Gallois Germaine, a primadonna pávatollal díszített jelmezben jelenik meg a színen. Grisier rendkívül fél a hetes számtól és valahányszor egy darabban hét fordul elő, a színésznek ehelyett mindig hat és felet kell mondania. Samuelnél, a Variété igazgatójánál kissé különös módon nyilatkozik meg a babona. Pár évvel ezelőtt a Variétének óriási szerencséje volt Capus Alfréd Szerencse című darabjával. Különösen a harmadik fölvonásnak volt mesés sikere. Azóta Samuel majdnem minden harmadik fölvonásában a Szerencse harmadik fölvonásának díszletét használja. Végül fölemlíti a Gil Blas, hogy a párisi színpadokon egyáltalán nem használnak valódi tükröt. Bármilyen reális a színpadi kiállítás, a tükrök mindig festve van. S miért van mindez? Mert a tükrök könnyen eltörhets az eltört tükrök oly szerencsétlenséget hoz a darabra és az előadásra, hogy nagyobbat képzelni sem lehet.

Közgazdaság.

Az aranka. Amilyen kedves nagybetyűvel, éppen olyan kiálthatatlan kis betűvel írva. Magva, mint a newyersei kísérleti állomás írja, minden bomlasztó hatásnak ellenáll. Átmegy kár nélkül a herével az állat testén, félévig a trágyadombon hever s a trágyával ismét életképes karban kerül ki a földekre. Herével nagyobb mennyiségben fölvetve, magva elvetélést okoz. Tehát az aranka herét korán kell használni, mielőtt magba ment az aranka. Az arankát kitépni nem érdemes, mert az evvel járó mozgatótól sok mag kipereg. Egyedüli irtószere a tűz s minden más mesterkedés céltalan, ha ki akarjuk irtani, mint a folt megszállása és felpörkölése.

HIRDETÉSEK.**Hirdetmény.**

A Bácsalmáson épült „**Nemzeti Szálloda**“ (kávéház, vendéglő, mellék-helyiségek) az **1906. évi október hó 1-től számított 5 évre bérbeadatik.** Pályázni kívánók ajánlataikat a Bácsalmási Takarékpénztár r. t.-hoz nyújthatják be.

Bővebb felvilágosítás **Grauang Lipót** bácsalmási lakostól kapható.

3-2 **Az építőbizottság.**

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

1492/1906.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei törvényhatóság bizottság 982/906. számú határozata folytán az itteni kántorlak alakíttatik át, mely építkezési munka biztosítása céljából megtartandó zárt írásbeli árlejtés **folyó évi augusztus hó 1-én d. e. 9 órára** Mélykut községéhez tüzetik ki.

Kikiáltási ár 5520 korona 85 fillér, melynek megfelelő 5% bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban az árlejtés megkezdése előtt leteendő.

Az árlejtési feltételek, tervek és költségvetés a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Mélykuten, 1906. július hó 19-én.

Alföldy Géza, jegyző. **Balog László,** bíró.

Árlejtési hirdetmény.

A Zombori Ipari Hitel- és Árucsernok-Szövetkezet, mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja (Zombor, Bajai-ut 20. szám) egy felállítandó nagyobb közműhely építkezési munkájának biztosítása céljából **f. évi augusztus hó 12-én d. e. 9 órára** zárt írásbeli árlejtést tűz ki, melyre az érdeklődő építészeket azzal hívja meg, hogy arra az időre ajánlataikat 1000 korona bánatpénz letevésével (amely óvadékképes értékpapírokból is állhat) adják be.

A tervek és költségvetések a szövetkezet irodájában bármikor megtekinthetők.

Zombor, 1906. évi július hó 24-én.

Az Igazgatóság.

Fuchs József

gabonakereskedő 10-7

BUDAPEST, V. Nádor-utca 11.

a Bácskának minden vidékén oly **szállítókat** keres, akik képesek **zabot, buzát, árpát, tengerit** waggononkint folyton szállítani.

27214. szám

alisp. 1906.

Üzleteladás!

Egy jó forgalmu **fűszer és vegyeskereskedés,** mely **56 év óta fenáll (saroküzlet), más vállalat miatt h á z z a i együtt eladó.**

Bővebben a tulajdonossal megbeszélhető.

Ügynökök díjaztatnak.

Krausz Gyula
Órszállás (Bácska).

2638/1906. szám.

Alkutatárgyalási hirdetmény.

Alulírott hivatal által közhírré tétetik, hogy a kucorai róm. kath. templom és plébánialaknál teljesítendő munkák vállalatba adása céljából **folyó évi augusztus hó 1-én délelőtt 9 órakor** a róm. kath. plébánia hivatalos helyiségében nyilvános alkutatárgyalás tartatik.

Kikiáltási ár:

A kincstár részéről fizetendő 2809 korona 65 fillér és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi és ígás napszám.

A feltételek és részletes költségvetés a kucorai róm. kath. plébániahivatalnál megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1906. július 23-án.

M. kir. kincstári ispánság.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye alispánja által ezennel közhírré tétetik, hogy a Jegricska-érnek a Tisza folyóba való betorkolása és a temerin—szőregyi határ között fekvő 50 km. hosszú szakaszán teljesítendő mintegy 270000 m. földmozgósítást igénylő medertisztogatási munkálatnak vállalati uton leendő biztosítására — beleértve az esetleg szükségessé váló nád és sásvágást is — Zomborban a megyei palota elsőemeleti kistermében **1906. évi augusztus hó 23-án (csütörtök) délelőtt 9 órakor** írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Bánatpénzül 6000 korona, azaz hatezer korona teendő le.

Az írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlattevő neve, polgári állása, állandó tartózkodási helye, továbbá a köbméterenkénti egységár, még pedig az utóbbi számmal és szóval is tisztán kiírandó és a fent meghatározott bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban okvetlenül becsatolandó. Benyújtási határidő: **1906. évi augusztus hó 23-ának délelőtti 9 órája,** benyújtási hely: a vármegyei alispáni hivatal.

Ezen feltételeknek meg nem felelő, továbbá távirati uton közölt, valamint pót- és utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A szóbeli nyilvános árlejtésen csak azok vehetnek részt, kik alulírt alispánnál, vagy a versenytárgyalást vezető helyettesénél előzőleg a fent közölt bánatpénzt letétbe helyezik.

A munkálatokra vonatkozó tervek, valamint az árlejtési részletes feltételek és közelebbi adatok Zomborban Sztrilich Béla vármegyei tb. főjegyzőnél, valamint a budapesti m. kir. kulturmérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve megtudhatók.

Zombor, 1906. évi július hó 18-án.

Alispán helyett:
MICHAILOVITS,
főjegyző.

Pályázat.

Pályázat hirdettek Csonoplyán elhalálozás által megüresedett róm. kath. magyar-bunyó tannyelvű tanilói állásra **1906. évi augusztus hó 26-ig.** Évi javadalmazása: a) 800 korona készpénzben, b) 5 hold föld (1200 □ öl) haszonélvezete adóteherrel, c) 24 korona az ismétlő oktatásért, d) szép kényelmes lakás melléköpülettel, e) törvényes korpótlék. — Az állás szeptember 10. körül elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok a csonoplyai rk. iskolaszékre címezve főtiszt. Meszner István, apát esperes plébános urhoz Bezdánba küldendők. — Esetleges előléptetés esetén pályázat hirdettek egy magyar-német tannyelvű tanilói állásra, melynek évi javadalmazása: a) 800 korona, b) 100 korona lakáspénz, c) 24 korona ismétlő iskola fejében, d) törvényes korpótlék. 3-2

Csonoplyá, 1906. július hó 21-én.

Kuts Endre, egyházi elnök.
Deák Andor, világi elnök.

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrovidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „**Petrolin hajszeszt**” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhány szori használat után megszűntet mindennemű hajbetegséget, meggátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszeszt csak silány, ártalmas utánezat. Kapható az egyedüli készítőknél: **Koráni és Wachsmann** drogeria és csomesticai laboratórium, Szabadka.

34. sz.

Jegr. 1906.

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒY.

A Jegricska felső lecsapoló társulat közgyűlése által rendszeresített vizmesteri állás betöltése végett pályázatot hirdetek és felhivom pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismereteiket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket alulírt társulati elnök címére legkésőbb **foljó évi augusztus hó 15-éig** nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Az állás javadalmazása: Fizetése évenként 1400 korona, lakbérére 300 korona, utiátalánya 300 korona, összesen 2000 korona, mely összeg havi előleges részletekben fog a társulati pénztárból kifizettetni. A megválasztandó vizmester a társulati elnök és a választmány rendelkezése alatt áll és a társulati ügyeken kívül más, akár magán, akár közérdekű ügyekkel csakis a társulati elnök előleges engedélye mellett foglalkozhatik.

Hódság, 1906. évi július hó 12-én.

Szemző Károly,

3-3

társulati elnök.

Értesítjük a negyérdemű közönséget, hogy a karánsebesi kályhagyárat

megvettük, s azt itt Zomborban még ez év folyamán üzembe helyezzük.

Vételünkkel azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy **200 darab szép, jó és olcsó kályhát** a legkülönbözőbb színben, nagyságban és mintában ajánlhatunk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Kályháink a legjobb minőségű tűzálló agyagból, elsőrendű versenyképes minőségben készülnek.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget arról, hogy az **agyagiparhoz** tartozó bármely megrendelést elfogadhatunk és azt a **legpontosabban** teljesíthetjük.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, s jelenlegi mintaraktárunkat (Flórián-utca 14. sz., Bittermann-féle ház) megtekintésre ajánlva

maradtunk tisztelettel

10-4

Ugry Mihály és Fia.

Földeladás.

A zombori 5946. és 5966. számú tkvi betétben néhai Husvéth Károly hagyatékát képezett a nyugoti gradinai dűlőben és a sztapári ut mellett fekvő 13 kat. hold 1132 □ öl szántó kedvező feltételekkel **szabad kézből** eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál **Drescher Gyula Baja.** 4-2

5953/tkvi 1906. szám

Árverési hirdetemény.

A zombori királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar földhitelintézet végrehajthatónak Zsupanszki Pál végrehajtást szenvedő elleni 3000 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 188. számú betétben A. § 1. sor, 51/1. hr. sz. a. foglalt s Popovits Szaniszló és Popovits János tulajdonául bejegyzett 190 □ öl területű egész szőlőre 3000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a tennebb megjelölt ingatlan az **1906 évi szeptember hó 20-ik (husz) napján délután 3 (három) órakor** a zombori kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1906. évi július hó 14-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Hetteszheim,

kir. törvényszéki bíró.

4878/1906.

Pályázati hirdetemény.

A topolyai járáshoz tartozó **Pacsér** községben üresedésbe jött községi jegyzői állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:

I. Készpénz fizetés, havi előleges részletekben a községi pénztárból 1000 korona.

II. Kétnegyed telek szántóföld adómentes használata.

III. Szabad lakás, melyet a község folyton jó karban tartani köteles.

IV. Magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított szedhető díjak.

V. A marhalevelek kiállításáért járó díjak.

Felhivatnak mindazok, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket az 1876. évi XXII. t. c. 74. §. illetve az 1883. évi I. t. c. 6. §-nak megfelelőleg felszerelve **foljó évi augusztus hó 10-ik napjáig** hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitézetni.

Topolya, 1906. július hó 16-án.

C s á s z á r,

3-2

főszolgabíró.

3682/1906.

Pályázati hirdetemény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Rém községben leköszönés folytán megüresedett községi irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi augusztus hó 6-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkészett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben kiszolgáltatandó 730 korona évi fizetés.

Bácsalmás, 1906. július hó 17-én.

Szutrély Lipót,

2-2

főszolgabíró.

CSAK 5 NAP!!

Julius hó 27-től 31-ig
akár esik, akár szép idő van, az előadások mindenféle időjárás esetén megtartatnak.

LEGNAGYOBB MAGYAR
LIPÓT K.

C Z Y X K U S Z

ZOMBOR, A VÁSÁRTÉREN.

80 személy, 36 ló, 6 sátor, 16 vasuti kocsi, saját zenekar, elsőrangú társaság
ma (pénteken) este 8 órakor

fényes bemutató előadás

itt még soha nem látott nagyvárosi óriási műsorral. Feltűnést keltő löldomítás!
Csak elsőrangú erők! Kitűnő bohócok és bolondos Gusztik.

Egyedüli a világon! 4-es. **JOCKEY-JELENET.** 4-es.

A négy KÖNYÖT testvér. A világ legjobb lovaglói. Egy hölgy és három ur.
Minden előadás úgy nappal, mint este fényes változó műsorral.

SZOMBAT, JULIUS HÓ 28-ÁN ESTE 8 ÓRAKOR ELŐADÁS.

Vasárnap, július 29-én
2 nagy ünnepélyes előadás. 2

Délután 4 és este 8 órakor. — D. u. a felnőttek és gyermekek fél belépődíjakat fizetnek.

Jó vendéglő a cirkuszban. **A világ legkisebb lova.**
72 cm. magas, 6 éves, Jáva szigetéről. — Felnőttek részére 20, gyermekek részére 10
fillér külön belépődíjért tekinthető meg.

HELYEK ÁRAI:
Pályatűlés személyenként 3 kor. Zárszék 2 kor. I-ső hely személyenként 1 kor. 50 fill.
II-ik hely 1 kor. 20 fill. III-ik hely 80 fill. Karzat 40 fill. — Katonák őrmestertől lefelé és
10 éven aluli gyermek köznapi és a délutáni előadásoknál I. hely 80 fill. II. hely 60 fill. III.
hely 40 fill. Karzat 20 fill. Vasár- és ünnepnap az esti előadás mindenkinél teljes ár!

**Hungária fürdő
Nyári idény.**

Mindennap reggeli 5
órától kezdve esti 8
óraig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Gözfürdő:

Urak részére

mindennap délelőtt 11 óráig
csütörtök kivételével, kedden
és szombaton délután is.

Hölgyek részére

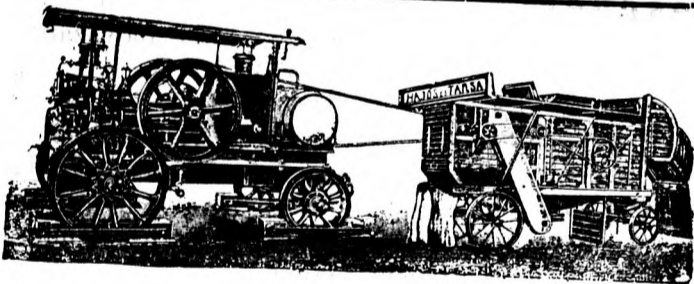
hétfőn, szerdán és pénteken
d. u. fél 5 óráig, valamint csü-
törtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:

Csak urak részére

mindennap d. u. 5—8 óráig.
A kádfürdöket hölgyek és urak mindennap, vasár-
nap d. u. kivételével használhatják.

**A nagy medencébe állandóan
friss víz folyik.**

BENZIN-MOTOROS

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

BENZIN- ÉS SZIVÓGÁZ-

MOTOROK.

Luxus- és teherszállító automobilonok.

KITÜNŐ GYÁRTMÁNYOK!

HAJÓS ÉS TÁRSA

okl. mérnökök

motor- és motorjármű vállalata

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. sz.

— Árjegyzék és költségvetés ingyen! —

TELEFON 66-69.

*-31

TELEFON 66-69.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és
csakis eredeti „BÄCHER-féle

acélekéket és tégelyacél-eketestet vásárolja.

A Bächer-féle ekék és eketestek kigazdák számára is ké-
szülnek és úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság
tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munka-
teljesítés tekintetében kiválnak. Az ekefej törhetetlen acélből
készül, melyekért 5 évi szavatosságot vállalok.

Arjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök!
BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

— A MELICHÄR-féle cs. és kir. szabadalmazott —

„UNICUM DRILL“

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet,
pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi
gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben
26,000-nél több ily gép adatott el.

Abrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

MELICHÄR FERENC, csász. és kir. szabadalmazott
vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.